

Ziekenhuis
Rivierenland

Poliklinische operatiekamer
Staar operatie (POK)

Een voorbeeld van staar

Algemene informatie

U bent op de wachtlijst geplaatst voor een staaroperatie. In deze folder willen wij u informeren over zowel het ziektebeeld, de behandeling en de procedure met betrekking tot de ingreep. Mocht u na het lezen van de folder nog vragen hebben, dan kunt u deze tijdens het bezoek aan de staarconsulent stellen.

Wat is staar?

Voor in het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige oog lens. Naarmate we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Dit troebel worden van de oog lens wordt staar of cataract genoemd. Iedereen die ouder wordt krijgt hiermee te maken maar niet iedereen heeft er last van. Er zijn verschillende vormen van staar: jeugdstaar, staar die ontstaan is door een ziekte of door een beschadiging van het oog. De meest voorkomende vorm van staar is ouderdomsstaar.

De behandeling

Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Tijdens de operatie haalt de oogarts het troebele deel van de lens uit het oog en vervangt dit door een kunstlensje. Voor de diverse soorten lenzen zie bijlage achterin.

troebel lensje wordt verwijderd

nieuw lensje wordt geplaatst

lensje in het lenszakje

De oogarts opereert altijd maar één oog per operatie. Zo kunt u kort na de operatie bijna alles weer doen, omdat u nog redelijk zicht heeft door uw niet-geopereerde oog. Staaroperaties worden heel regelmatig uitgevoerd. Voor iemand met een redelijke gezondheidstoestand heeft deze operatie heel weinig risico's. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Overigens is opereren de enige manier om iets te doen aan staar. Er bestaan geen medicijnen tegen staar.

het kunstlensje

Risico's

Aan staaroperaties zijn, evenals aan elke andere operatie, (goed behandelbare) risico's verbonden, welke door middel van medicatie zijn te verhelpen.

Een heel enkele keer is het nodig om nog een keer te opereren. Bij een heel klein percentage patiënten kunnen verschijnselen optreden zoals:

- het ontstaan van verhoogde druk in het oog
- een bloeding in het oog met als gevolg verminderd zien
- achterblijvende lensresten in het oog
- een ontsteking in het oog.

Procedure

Nadat u bij de oogarts bent geweest gaat u met de aanvraag voor de operatie naar de balie van poli oogheelkunde. Daar worden uw persoonlijke gegevens gecontroleerd en wordt samen met u een afspraak gepland bij de staarconsulent.

Staarconsulent

Op dit spreekuur krijgt u:

- informatie over de operatie
- informatie rondom de operatiedag en oogverzorging
- een oogmeting om de sterkte van de kunstlens te bepalen
- informatie over de verschillende lens soorten.

NB: Als u contactlenzen draagt moeten deze 2 weken uit voor dat deze meting kan plaats vinden.

S.v.p. een lijstje meebrengen van medicijnen die u gebruikt met vermelding van sterkte en dosering. Uw apotheker kan deze ook voor u uitprinten. Het is handig dat er iemand met u meekomt. Dit i.v.m. de voorbereiding en de nazorg van het te opereren oog. Deze afspraak is op de polikliniek oogheelkunde, volg route 02.

Afdeling Opname

Met de papieren die u van de staarconsulent krijgt gaat u naar de afdeling opname. Daar worden uw persoonlijke gegevens nogmaals gecontroleerd en wordt er met u een geschikte datum en tijd voor de operatie gepland. Mocht dit nog niet mogelijk zijn dan wordt u op een wachtlijst geplaatst. De operatie vindt plaats op de poliklinische operatie kamer (POK).

Oog druppelen

U hebt van de oogarts een recept voor twee soorten oogdruppels gekregen. Deze kunt u, nadat u bij de staarconsulent bent geweest, halen bij uw apotheek. Een dag voor de geplande operatie start u met druppelen van **het te opereren** oog volgens onderstaand schema:

Druppelschema bij staaroperatie

Druppel	Tobradex (tobramycine/ dexamethason) per dag	Acular (trometamol) per dag
1 dag voor de operatie	3x	3x
operatiedag	1x 's morgens	1x 's morgens
eerste week na de operatie	3x	3x
tweede week na de operatie	3x	3x
derde week na de operatie	3x	

Wanneer u niet zelf kunt druppelen en ook niemand heeft die dit voor u kan doen, dan is het mogelijk de Thuiszorg in te schakelen. Dit moet u echter wel zelf vooraf aanvragen.

Hoe u moet druppelen

Altijd eerst uw handen wassen. Druppelen kan zowel zittend als liggend. Flesjes goed schudden voor gebruik. Trek het onderooglid iets naar beneden en kijk naar boven. Zo ontstaat er een zakje. Laat nu de druppel in het zakje vallen. Het is belangrijk dat het flesje het ooglid niet raakt om besmetting te voorkomen. Houdt daarom een afstand aan van ongeveer twee centimeter. Tussen de beide druppels 5 minuten wachten.

de juiste manier van druppelen

Vorbereiding thuis

Om infecties te voorkomen is het noodzakelijk dat u 's ochtends thuis een bad of douche neemt en uw haren en gezicht wast. U mag géén make-up gebruiken en géén sieraden dragen. Daarna druppelt u van beide flesjes één druppel in het oog dat geopereerd gaat worden. U kunt gewoon eten en drinken. Wel raden wij u aan niet te veel en/of te zwaar te eten op de ochtend van de operatie. U kunt uw medicijnen gewoon innemen. Uw arts bespreekt met u wat u moet doen met uw antistollingsmedicatie (bloedverdunners). Diabetespatiënten kunnen hun suikertabletten innemen en insuline spuiten zoals zij gewend zijn.

Na de operatie zult u zich niet zo fit voelen als normaal. Regelt u daarom van tevoren het vervoer terug naar huis. Mocht u de dagen voor de ingreep koorts of griep hebben, dan verzoeken wij u ons te bellen (0344) 67 40 59. De arts bekijkt dan of de operatie kan plaatsvinden. Soms is het beter om een nieuwe afspraak te maken.

Wat neemt u mee

- uw patiëntenpas en afsprakenkaart
- uw hoortoestel (alleen aan de kant waar u niet geopereerd wordt)
- ingevuld medicijnlijstje (evt. laten uitprinten door de apotheek)

Wat neemt u niet mee

- sieraden, ook geen oorbellen
- te veel geld
- waardevolle documenten

De dag van de operatie

U meldt zich op de dag van de operatie bij de TVO-balie in de centrale entree. De vrijwilligers zullen u verder begeleiden naar de operatie afdeling. Vanaf het moment dat u in het ziekenhuis bent, wordt de voorbereiding overgenomen door de verpleegkundigen van de POK. U krijgt dan veel druppels toegediend, ook in het oog dat niet wordt geopereerd. Onder meer om de pupil wijd te maken en ter voorbereiding van de verdoving. Uw bloeddruk wordt opgemeten. U krijgt u een tabletje om rustig te worden en één om een hoestprikkel te onderdrukken.

de bloeddruk wordt gemeten

veel druppels in beide ogen

U wordt in een speciale stoel naar de operatiekamer gebracht. U zult ongeveer twee uur in het ziekenhuis verblijven.

een mutsje op het hoofd

De operatie

De oogarts zal eerst samen met u controleren welk oog geopereerd moet worden. Tijdens de operatie ligt u achterover. De oogarts heeft een microscoop waardoor hij het oog sterk vergroot ziet. U wordt ondergedekt met steriele lakens, waaronder frisse lucht via een slangetje zal circuleren.

Het is belangrijk dat u tijdens de operatie stil blijft liggen. De apparatuur waarmee de oogarts werkt maakt af en toe piepgeluidjes. Na de operatie krijgt u zalf in het oog en wordt het oog met een oogkapje afgedekt. Het verblijf in de operatieruimte duurt ongeveer 30 minuten.

knijpertje ter controle van de hartslag

slangetje voor frisse lucht

de microscoop afstellen

ondergedekt met steriele lakens

na de operatie zalf in het oog

een oogdop voor het oog

Na de operatie

In de wachtkamer krijgt u de tijd om even rustig bij te komen van de operatie. Er is gelegenheid een kopje koffie/thee te drinken.

koffiekamer

controle op de poli

Wanneer u naar huis gaat krijgt u een brief mee waarop vermeld staat dat u de volgende dag wordt gebeld (bel afspraak). U wordt dan meestal rond het middaguur gebeld. Tevens krijgt u ook een brief mee voor de controle na ongeveer 3 weken op de poli in Tiel of Culemborg.

De verzorging van het geopereerde oog

De volgende ochtend mag u het kapje verwijderen en gaat u door met druppelen volgens het schema, tenzij de arts anders met u afspreekt. Deze druppels zijn dezelfde als die u een dag voor de operatie bent gaan gebruiken. Om te voorkomen dat u 's nachts in uw oog wrijft, is het raadzaam om gedurende 1 week na de operatie, voor het slapen gaan het kapje op het geopereerde oog te plakken. Het is normaal dat uw oogleden gedurende korte tijd na de staaroperatie jeuken en plakkerig aanvoelen, dat u last hebt van traanvorming en enig ongemak ervaart.

Het oog kunt u dan zo nodig tot drie keer per dag schoonmaken. Dit schoonmaken kunt u het beste doen met een verbandgaasje. Was de handen. Maak het gaasje vochtig met koud water en veeg de oogleden voorzichtig met één streek van buiten naar binnen schoon (dus naar de neus toe). Neem voor elke streek een schoon gaasje. Dit schoonmaken kunt u het beste doen voor u het oog gaat druppelen.

Leefregels en instructie

Wat te doen bij problemen

Bij overmatige pijn, flitsen, verlies van gezichtsvermogen, misselijkheid of toenemende roodheid van het oog, neemt u direct contact op met de polikliniek oogheelkunde. Tijdens kantooruren tel: (0344) 67 40 59. Buiten kantooruren neemt u contact op met de spoedeisende hulp (SEH) van het ziekenhuis, tel. (0344) 72 66 66.

U moet dan altijd melden dat u een staaroperatie heeft ondergaan en dat u bij klachten dit nummer moet bellen.

U mag tot 24 uur na de operatie tot vier keer daags twee tabletten paracetamol van 500 mg innemen. Tenzij de arts anders heeft voorgeschreven.

Houding

Tillen: niet te zwaar, datgene wat u zonder extra krachtsinspanning kunt tillen is toegestaan.

Bukken: door de knieën gaan en het hoofd zoveel mogelijk rechtop houden.

Persen: bijvoorbeeld bij problemen met de stoelgang overleg met de huisarts.

Hoesten: bij aanhoudend hoesten overleg met de huisarts.

U mag niet: - sporten, zwemmen
- neus snuiten, (u mag wel uw neus 'ophalen')

U mag wel: - niezen met de mond open
- lezen
- tv kijken
- douchen
- reizen met openbaar vervoer
- haar wassen (pas wel op dat u geen shampoo in uw ogen krijgt)
- fietsen (eventueel met zonnebril op)

U mag in overleg met uw oogarts:

- werk/school hervatten
- reizen met vliegtuig
- werken achter een beeldscherm

Deze leefregels gelden tot één week na de operatie. Tenzij de oogarts u persoonlijk daar een afwijkend advies over geeft.

- Autorijden is afhankelijk van uw totale gezichtsvermogen (van beide ogen). Overleg dit met uw oogarts.
- Het oude glas mag gewoon in de bril blijven zitten na de operatie (dat kan geen kwaad). Als u veel last heeft van het sterkte verschil, dan kunt u het glas er bij de opticien uit laten halen. Bij de eindcontrole wordt een nieuw briladvies gegeven.

Samenvatting

Een dag voor de operatie

- Start met Acular en Tobradex druppels 3 x per dag in het te opereren oog.

Dag van de operatie

- Druppel het te opereren oog met beide druppels.

- Meldt u ruim op tijd bij de TVO-balie in de centrale entree.
- Nuttig een licht ontbijt of lunch.
- Neem normaal uw medicatie in.
- Breng uw patiëntenpas en afsprakenkaart mee.

Dag na de operatie

U verwijdert het kapje en maakt het oog schoon.

Ga door met druppelen volgens het schema (tenzij de arts anders voorschrijft).

Ter controle wordt u rond het middag uur gebeld. Gedurende minstens één week 's nachts het kapje dragen ter bescherming van het oog. Na ongeveer drie à vijf weken volgt uitgebreide controle van het oog op de polikliniek in Tiel of Culemborg.

Bij plotselinge veranderingen zoals flitsen, roodheid, pijn neem dan contact op.

Tijdens kantooruren met de polikliniek oogheelkunde, tel. (0344) 67 40 59. 's Avonds, 's nachts en in het weekend met de spoedeisende hulp, tel. (0344) 72 66 66.

Bijlage: Soorten Lenzen

De standaard kunstlens (geen extra kosten)

Deze lens is het meest gebruikt, wordt volledig door de zorgverzekeraar vergoed en is voor alle patiënten geschikt. Deze lens geeft een optimale helderheid, maar elke patiënt blijft brilafhankelijk na de operatie (lees- en/of vertebroil).

De laatste jaren zijn er nieuwe soorten lenzen ontwikkeld, waardoor het mogelijk is om bepaalde brilsterktes te vervangen. Deze worden echter niet volledig door uw zorgverzekeraar vergoed en is niet voor iedereen geschikt.

Overleg hierover met uw arts!

De Torische kunstlens (extra kosten)

Deze lens is bedoeld voor patiënten met een cilinderafwijking van het hoornvlies. Het is een monofocale lens.

Dit betekent dat u maar op één afstand scherp ziet na de operatie. Deze kunstlens corrigeert (grotendeels) de cilinderafwijking waardoor vaak een goede gezichtsscherpte zonder bril op één afstand (meestal veraf) wordt verkregen. Er is dan wel aanvullend een leesbril nodig.

De multifocale kunstlens (Restor®) (extra kosten)

Deze lens maakt patiënten na de operatie brilonaafhankelijk (80%), dus zonder verte- en leesbril. Deze lens heeft geen cilindrische correctie in zich en derhalve komen patiënten met een cilindrische afwijking ($>0,75$ dioptrie) niet in aanmerking voor deze kunstlens.

De multifocale torische kunstlens (Torische Restor®) (extra kosten)

Deze lens is een combinatie van de twee lenzen beschreven onder punt 2 en 3.

Let wel: De keuze van de kunstlens is altijd een compromis ter vervanging van uw eigen (troebele) lens in de uitkomst.

Voor uitgebreide beschrijvingen van deze lenzen zie: www.oogartsen.nl

De bril

Voorafgaande aan een staaroperatie kan nooit worden gegarandeerd dat u na de operatie scherp kunt zien zonder bril. Evenmin kan met zekerheid worden gezegd welke brilsterkte u na de operatie nodig zult hebben. De optimale gezichtsscherpte voor veraf wordt na de operatie gemeten door de optometrist of door de toa. Het is mogelijk dat deze optimale gezichtsscherpte voor in de

verte wordt bereikt met een bril. Vaak is een leesbril wel nodig na een staaroperatie. Indien een multifocale kunstlens geïmplanteerd is, is een (lees) bril meestal niet meer nodig. U krijgt een briladvies mee bij de eindcontrole (3-4 weken na de operatie).

Interessante websites

www.zrt.nl

www.oogartsen.nl

www.oogheekunde.org

www.Kijkopstaar.nl

Belangrijke telefoonnummers

afdeling opname (0344) 67 40 66

poli oogheekunde Tiel: (0344) 67 40 59

poli oogheekunde Culemborg: (0344) 67 47 44

spoed eisende hulp (0344) 72 66 66

staarconsulent (0344) 67 48 55

Ziekenhuis Rivierenland Tiel

Pres. Kennedylaan 1

4002 WP Tiel

Postbus 6024

4000 HA Tiel

Tel. 0344 67 49 11

Fax 0344 67 44 19

www.zrt.nl